

Seat No. : _____

AC-118

April-2023

B.A., Sem.-VI

CC-312 : Sanskrit

(शुकनाशोपदेश) (कादम्बरी)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचनाओ : (1) पसंद करेले विकल्प स्पष्ट दर्शावो.

Instructions : Elaborate in detail the option chosen.

(2) प्रश्ननी जमणी भाजुअे दशविल अंक गुण सूखे छे.

Figures to the right indicate full marks of the question.

1. (A) नीयेनाभांथी कोर्षपाण अेक गधअंसनो अनुवाद करो :

7

Translate any **one** of the following paragraphs given below :

(1) यौवनारंभे च प्रायः शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलापि कालुष्यमुपयाति बुद्धिः । अनुज्झितधवलतापि सरागैवभवति यूनां दृष्टिः । अपहरति च वात्येव शुष्कपत्रं समुद्भूतरजोभ्रान्तिरतिदूरमात्मेच्छया यौवनसमये पुरुषं प्रकृतिः । इन्द्रियहारिणि च सततदुरन्ता इयम् उपभोगमृगतृष्णिका । नवयौवनकषायितात्मनश्च सलिलानीव तान्येव विषयस्वरूप्यास्वादयामानानि मधुरतराण्यापतन्ति मनसः । नाशयति च दिङ्मोह इवोन्मार्गप्रवर्तकः पुरुषमत्यासंगो विषयेषु । भवादृशा एव भवन्ति भाजनान्युपदेशानाम् । अपगतकाले हिमनसिस्फटिकमणाविव रजनिकरभस्तयो विशन्ति सुखेनोपदेशगुणाः ।

(2) इदमेव च पुनःपुनरभिधीयसे । विद्वांसमपि, सचेतनपि महासत्वप्यभिजातमपि धीरमपि प्रयत्नवन्तमपि पुरुषमियं दुर्विनीता खलीकरोति सर्वथा कल्याणैः पित्रा क्रियामाणामनुभवतु भवान् नवयौवराज्याभिषेकमंगलम्, कुलक्रमागतामुद्वह पूर्वपुरुषैरूढां धुरम्, अवनमय द्विषतां शिरांसि, उन्नमय बन्धुवर्गम्, अभिषेकानन्तरं च प्रारब्धदिग्बजयः परिभ्रमन् विजितामपि तव पित्रा सप्तदीपभूषणां पुनर्विजयस्व वस्न्धराम् । अयं च ते कालः प्रतापमारोपयितुम्, आरूढप्रतापो हि राजा त्रैलोक्यदर्शीव सिद्धादेशो भवति इत्येतावदभिधायोपशशाम ।

(B) ससन्दर्भ समझवो : (कोईपाणु ढे)

7

Explain with reference to context : (any **two**)

- (1) अपरिणामोपशमये दारुणो लक्ष्मीमदः ।
- (2) भवादृशा एव भवन्ति भाजनानामुपदेशानाम् ।
- (3) विरला हि तेषामुपदेष्टारः ।
- (4) ध्वजपटपल्लवैरिव परामृश्यते यशः ।

2. नीचेनामांथी कोईपाणु ढे विशे समीक्षात्मक नोंध लभो :

14

Write a critical note on any **two** of the following :

- (1) युवावस्थाभां राजवीनी मानसिक स्थिति.
- (2) लक्ष्मीना अवगुणो
- (3) शुक्रनासना उपदेशनुं महत्त्व
- (4) आणनी शैली

3. सुबन्धुकृत वासवदत्ता कथानुं कादम्बरी कथा साथे मूल्यांकन करो.

14

Evaluate Subandhu's वासवदत्ता कथा to कादम्बरी कथा.

अथवा/OR

कादम्बरी कथानुं दशकुमारचरितम कथा साथे तुलना करो.

14

Compare the कादम्बरी कथा to दशकुमारचरितम कथा.

4. कथा-आख्यायिकाना लक्षाणु ज्ञावी कादम्बरीना साहित्यप्रकार समझवो.

14

Write the characteristics of कथा-आख्यायिका and explain the literature form of कादम्बरी.

अथवा/OR

कादम्बरी कथाना आधारे आदर्श गद्यकार तरीके महकवि आणनुं मूल्यांकन करो.

14

In context to कादम्बरी कथा evaluate Mahakavi Baan as ideal prose writer.

Choose the correct option out of the following : (any seven)

- (1) કવિ શ્રી બાણના મતે ગર્ભશ્રીમંતાઈ, નવી યુવાની, અસામાન્ય રૂપ તથા અસામાન્ય શક્તિ આ બધુ શેની હારમાળા ગણાય છે ?

(અનર્થોની, સુખોની, દુઃખોની)

- (2) કવિના મતે કોના વચનો નિર્મલ હોવા છતાં દુષ્ટપુરુષના કાનને પીડા ઉપજાવે છે ?

(વડીલોના, માતા-પિતાના, ગુરુના)

- (3) શુકનાસ મંત્રી કોને ઉપદેશ આપે છે ?

(ચન્દ્રાપીડ, કપિંજલ, મેઘનાદ)

- (4) અલંકારશાસ્ત્રીઓના મત મુજબ બાણની શૈલી કયા પ્રકારની છે ?

(વૈદર્ભી, ગૌડી, પાંચાલી)

- (5) કાદંબરી કયા પ્રકારનો સાહિત્ય ગ્રન્થ માનવામાં આવે છે ?

(કથા, આખ્યાયિકા, પ્રકરણ)

- (6) કવિ શ્રી બાણે શુકનાસના પાત્ર દ્વારા કોના ગુણ-દોષની ચર્ચા કરી છે ?

(લક્ષ્મી, સરસ્વતી, કાલીકા)

- (7) શુકનાસ મંત્રી દ્વારા સમાજમાં રાજકુમારને શું બનવું પડે માટે ઉપદેશ આપવામાં આવ્યો છે ?

(હાંસીપાત્ર, યશસ્વી, તિરસ્કૃત)

- (8) કવિ શ્રી બાણે શુકનાસના ઉપદેશ દ્વારા શેનું મહત્ત્વ દર્શાવવા માંગે છે ?

(સંસ્કાર, ધન, રાજ્ય)

- (9) કવિ બાણે કોને અધોગતિનું કારણ માને છે ?

(તપ, પ્રેમ, વાસના)

(10) કવિ શ્રી બાણ દ્વારા રચાયેલ આખ્યાયિકાનું નામ શું છે ?

(કાઠંબરી, હર્ષચરિત, શરદચન્દ્રિકા)

(11) સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્ય કેટલા સ્વરૂપમાં જોવા મળે છે ?

(એક, બે, ત્રણ)

(12) દશકુમારચરિતમ્ના કર્તાનું નામ જણાવો.

(બાણ, સુબન્ધુ, દણ્ડી)
